

Edellisten vuosien arviointikertomusten pohjalta tehtyjen toimenpiteiden arviointi (Sivu 6)

Tarkastuslautakunta suositaa, että aloitteiden systemaattinen seuranta parantaisi valtuuston sekä kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksia sekä osallistamista talousarvion ja taloussuunnitelman laadintaan.

Tarkastuslautakunta kannustaa edistämään aloitteiden käsittelyn läpinäkyvyyttä. Seuranta ja läpinäkyvyyttä parantaisi, mikäli valtuusto- ja kuntalaisaloitteiden koonnin yhteydessä olisi myös tiivistelmä kaupungin vastauksesta, joka olisi pöytäkirjan liitteenä.

Selitys:

Valtuustoaloitteiden vuosittaiseen koontilistaan lisätään sarake tiivistelmän laatimista varten. Tähän sarakkeeseen lisätään lyhyesti mihin toimenpiteisiin valtuustoaloite johti.

Kuntalaisaloitteista koonti on laadittu aikaisemminkin, mutta se on liitetty päätöksentekoon oheismateriaalina. Kuntalaisaloitteet ovat monasti sisällöltään varsin monimuotoisia ja raja mielipiteen/ palautteen antamiseen on häilyvä. Toisinaan aloitteena käsitellään yksittäisen henkilön hetkellistä mielenilmausta ilman, että asiassa varsinaisesti ehdotetaan mitään. Tämän takia koontia kuntalaisaloitteista ei ole julkaistu liitteenä yleiseen tietoverkkoon.

Mikäli kuntalaisaloite on tehty Kuntalaisaloite.fi:n kautta, vastaus julkaistaan myös yleisessä tietoverkossa po. palvelun kautta.

Vuosien 2024 ja 2025 talousarvioiden laadinnan yhteydessä on toteutettu ns. osallistava asukasbudjetointi, jolloin kuntalaiset ovat voineet ehdottaa mihin hankkeisiin 50 000 euron määräraha kohdennetaan.

Kaupunkistrategia 2026 (sivu 9)

Tarkastuslautakunta suosittelee arvioimaan päätösten vaikutukset strategisiin tavoitteisiin, työhyvinvointiin sekä kaupunkilaisten hyvinvointiin.

Selitys:

Kaupungilla on ohjeistus yritysvaikutusten arviointeihin. Lapsivaikutusten arviointeja on tehty strategisista asioista.

Päätösten vaikutusten arviointeja ei kuitenkaan tehdä systemaattisesti kaikista päätöksentekoon tulevista asioista, vaan riippuen valmisteltavan asian asiasisällöstä. Eri vaihtoehtojen ja näkökulmien pohtiminen sisältyy aina hyvään valmisteluun. Pyrimme parantamaan vaikutusten arviointeja tarkastuslautakunnan suosituksen suuntaan.

Tarkastuslautakunta suosittelee kaupunkia arvioimaan toimenpiteiden tehokkuutta ja kohdentumista, jotta elinvoimaisen saaristoasumisen strategia toteutuisi kaupungin jokaisessa osassa. (sivu 10)

Selitys:

Kaupunginhallitus on 19.12.2022 § 83 hyväksynyt ohjeellisena asiakirjana Naantalin Asunto- ja maapoliittisen ohjelman vuosille 2023-2026. Asunto- ja maapoliittisen ohjelman

seurantaosiossa todetaan, että tavoitteiden asettelu edellyttää toteutumisen seurantaan, minkä vuoksi vuosittain laaditaan raportti seurattavista mittareista.

Kaupunginhallituksen kehitys- ja henkilöstöjaosto on käsitellyt vuosittain ohjelma-asiakirjan mukaisesti asetettujen mittareiden seurantaan, viimeksi 31.3.2025, jolloin on todettu, että ”Vuoden 2024 osalta ohjelman tavoitteet ovat toteutuneet pääosin hyvin.” Tässä kokonaisuudessa käsitellään myös kaupungin saaristo-osien asumiseen liittyvät asiat. Seurannan mukaan saaristo-osiin kohdistuvat tavoitteet on saavutettu tai ne on ylitetty.

Työllisyys (Sivu 12)

Tarkastuslautakunta toteaa, että on tärkeää edistää edelleen työpaikkaomavaraisuutta tukemalla yrityksiä toiminnan kehittämisen ja kasvattamisen sekä työllisyyden yhteistyömallin avulla. (sivu 13)

Selitys:

Kaupunki hankkii yritysten toiminnan kehittämiseen neuvontapalveluita Turun seudun kehitys Oy:ltä, joka ostaa palvelut seudulliselta kehitysyhtiöltä Business Turulta. Kaupunginhallitus vahvisti elokuussa Turun seudun elinkeinosopimuksen palvelusopimuksen vuosille 2025–2026 (12.08.2024 §199). Palvelusopimuksen perusteella Business Turku tarjoaa Naantalin kaupungin alueella toimiville yrityksille kasvuyrityksen liiketoiminnan käynnistämiseen, yrityksen liiketoiminnan kehittämiseen sekä yrityksen vientiin ja kansainvälistymiseen liittyviä neuvontapalveluita. Näiden yritysneuvontapalveluiden ohella kaupunki tukee yritysten kasvua ja kehittämistä erilaisten infotilaisuuksien, koulutusten ja aktiivisen tiedonvälittämisen avulla. Vuoden 2025 aikana järjestetään mm. kaksi kasvusprinttiohjelmaa naantalilaisille yrityksille. Mikroyrittäjien toiminnan kehittämistä tuetaan palvelusetelien avulla. Yritysten kehittämistä tuetaan myös tavoitteellisen oppilaitosyhteistyön avulla mm. sopimuskumppaneidemme Rasekon, Åbo Akademin ja Turun ammattikorkeakoulun kanssa. Yhteistyötä tehdään paikallisten yrittäjäyhdistysten sekä Turun kauppakamarin kanssa.

Proaktiivinen kontaktointi yrityksiin on kasvanut yritys- ja työllisyyskoordinaattorin rekrytoinnin myötä. Näiden tapaamisten kärki on työvoimapalveluista kertominen, piilotyö-, harjoittelu-, työkokeilu- ja oppisopimuspaikkojen kartoittaminen sekä kaupungin työllistämistä edistävien tukien markkinointi. Yhteistyötä sekä Raision seudun työvoimapalvelualueelle kuuluvien kuntien, Turun työllisyysalueen sekä Rasekon kanssa tehdään ja kehitetään säännönmukaisesti.

Kaupunkikonsernille asetettujen tavoitteiden toteutumisen arviointi (Sivu 13)

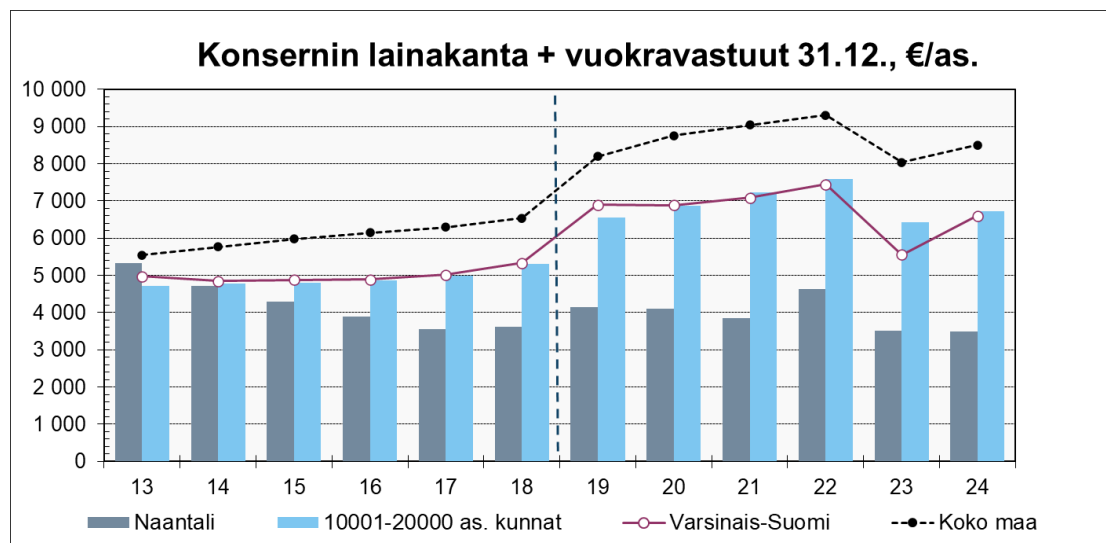
Tarkastuslautakunta suosittelee kehittämään konserniohjausta, jatkamaan kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden velankehityksen ja riskienhallinnan seurantaan. (sivu 15)

Selitys:

Kaupunki jatkaa systemaattista konserniohjauksen kehittämistä. Konserniohjauksen työkalut eli konserniohje ja yhtiöiden omistajapolitiikat uudistetaan syksyn 2025 aikana. Virkamiesesitys uudeksi konserniohjeeksi tulee selkiyttämään sekä täsmentämään vastuita ja

käytäntöjä. Joiltakin osin myös konsernin ohjaus tiukentuu ja tarkentuu. Yhtiöiden omistajapolitiikat muotoillaan jatkossa omaan asiakirjaan, joka on kaupunkistrategiaa täsmentävä asiakirja. Nykyisin omistajaohjauksen linjaukset ovat osana konserniohjetta.

Yhtiöiden velkakehitys on ennen kaikkea yhtiöiden hallitusten vastuulla, kuten yhtiöiden toiminta ja talous muutenkin. Yhtiöiden taloudellinen tilanne heijastuu kuitenkin suoraan konsernin talouteen, vaikka suurin vaikutus konsernissa ja sen tunnusluvuissa on emokaupungilla. Emokaupungin velanotto tulee kasvamaan suunnitelmakaudella, mutta lähtötilanne lainanottoon on muita kuntia huomattavasti parempi. Vuoden 2024 tilinpäätöstietojen mukaan Naantalin konsernin lainakanta + vuokravastuut ovat 3 501 euroa/ asukas, kun vastaava tunnusluku koko maan osalta on 8 501 euroa/asukas. Alla olevasta Kuntaliiton ylläpitämästä tunnuslukugraafista käy ilmi pitkän ajan kehitys Naantalissa sekä suhteutus saman kokoluokan kuntiin, Varsinais-Suomen kuntiin sekä koko maahan. Vuokravastuut ovat tulleet graafiin mukaan 2019.

Riskienhallinta yhtiöissä on myös ensisijaisesti toimivan johdon ja yhtiön hallituksen vastuulla. Konsernin yksiköiden riskienhallinnan tilan seuranta jatketaan säännöllisesti.

Henkilöstöasiat (sivu 17)

Tarkastuslautakunta suosittaa, edelleen että kaupunki huolehtii veto- ja pitovoimaisuudesta etenkin varhaiskasvatuksen alalla. Tavoitteena tulisi olla kilpailukykyinen palkkaus ja positiivinen työnantajaimago. (sivu 19)

Selitys:

Työnantaja jatkaa rekrytointiverkostossa aloitettua työntajakuvaan kehittämistä sekä huolehtii rekrytointien onnistumisesta. Rekrytointimarkkinointia erityisesti somealustoilla on kehitetty aktiivisesti. Palkkausjärjestelmä on uudistettu valtakunnallisesti. Tasopalkkajärjestelmän käyttöönotto on viimeistään 1.10.2025.

Työsuojelu (sivu 19)

Poissaoloon johtaneet työtapaturmat aiheuttavat merkittäviä kuluja. Tarkastuslautakunta suosittaa kaupunkia huolehtimaan tapaturmien tehokkaasta ehkäisystä ja tapaturmia aiheuttavien riskien hallinnasta, jotta tapaturmien sekä mahdollisten poissaoloon johtavien tapaturmien määrä saadaan laskettua.

Selitys:

Työtapaturmien vähentämiseksi pyritään jatkossa tunnistamaan vaaratekijät paremmin. Vaarojen arviointiin ja vaarojen ja uhkien tunnistamiseen on hankittu uusi riskienarvioinnin sähköinen työturvallisuusjärjestelmä. Järjestelmä luo paremmat edellytykset tunnistaa vaaroja ja myös huomioida erilaiset vaaratilanteet, joissa on suurimmat työtapaturmariskit. Ohjeistusta ja neuvontaa voidaan suunnata tarkemmin ja myös raportointi turvallisuushavainnoista on parantunut.

Kunta10-tutkimus (sivu 20)

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunki on puuttunut vaara- ja uhkatilanteisiin heti ja kaupungilla on tarvittavat toimenpiteet vaara- ja uhkatilanteisiin.

Sivistyspalveluiden prosenttiluku on kuitenkin verrattain suuri ja tarkastuslautakunta suosittaa kaupunkia kiinnittämään erityistä huomiota sivistyspalveluiden väkivaltatilanteiden ennaltaehkäisyyn.

Selitys:

Vaara- ja uhkatilanteiden ennakointiin on saatu edellä kuvattu uusi riskienarvioinnin järjestelmä. Lisäksi on otettu käyttöön lapsi/oppilaskohtainen turvallisuussuunnitelma, joka mahdollistaa lapsen/oppilaan kohdalla tähän liittyvän työturvallisuusarvioinnin ja tarvittavat ennakointitoimenpiteet.

Tarkastuslautakunta toteaa, että työyhteisön tulee olla syrjinnästä vapaa ja työnantajan tulee puuttua kaikkiin syrjintätapauksiin, jotka työnantaja on saanut tietää. Lisäksi tarkastuslautakunta kehottaa selvittämään ovatko koetun syrjinnän poistamiseksi tehdyt toimenpiteet riittäviä. (sivu 21)

Selitys: Työnantaja on aloittanut syrjinnän ja kiusaamisen vähentämiseksi lisätoimenpiteitä. Toimenpiteillä pyritään lisäämään ilmoituksia koetusta syrjinnästä tai muusta työhyvinvointia heikentävästä asiasta. Yhtenä uutena toimenpiteenä on otettu käyttöön ”pyydä apua työhyvinvointiin nappi”. Tällä ei kuitenkaan ole tarkoitus korvata henkisen väkivallan ja syrjinnän toimintaohjetta vaan tarjota matalan kynnyksen yhteydenottokanava. Syrjinnän ja kiusaamisen vähentämiseksi on myös johtoryhmä vetoisesti lähdetty kehittämään johtamista ja esihenkilötyötä. Syrjinnän ja kiusaamisen kokemusta tehdään myös erillinen henkilöstökysely yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi ja syrjinnän ennaltaehkäisemiseksi. Uusi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2026-2027 tulee sisältämään johtopäätökset kyselystä ja konkreettisia toimenpiteitä. Lisäksi yhteistyötoimikunta tulee nimeämään valmisteluun työryhmän.

Tarkastuslautakunta suosittaa selvittämään, kuinka koettua työpaikkakiusaamista voitaisiin vähentää. Tulisi myös selvittää, miksi koetusta kiusaamisesta ei ole ilmoitettu eteenpäin. (sivu 21)

Selitys:

Vrt. vastaus yllä.

Saaristoasiat (s. 22)

Tarkastuslautakunta toteaa tyytyväisenä, että saaristolautakunta on aktiivisesti omalla toiminnallaan ollut mukana parantamassa Naantalin kulttuuriperintökasvatusta, saariston elinvoimaa ja yritys- ja yhdistystoiminnan edellytyksiä.

Selitys:

Saaristotoiminnot ovat olleet monipuolisia ja toimintaan on ollut riittävät resurssit. Alueen yhdistyksiä, saaristokulttuuria ja kylätoimintaa on avustettu ja erilaisia tapahtumia tuettu. Saaristokasvatusta on edistetty sekä varhaiskasvatuksessa kuin perusopetuksessa. Alueella on ollut myös erilaisia yritystoimintaa edistäviä hankkeita. Tärkeässä roolissa on ollut saariston asukkaiden oma aktiivisuus.

Sivistystoimen hallinto (sivu 24)

Tarkastuslautakunta huomioi tyytyväisenä sähköisten palvelukanavien käytön lisääntymisen.

Tarkastuslautakunta suosittaa arvioimaan voisivatko operatiivisten toimenpiteiden mittarit olla enemmän toiminnan laatua kuvaavia. (sivu 24)

Selitys:

Tarkastuslautakunnan palaute merkitään tiedoksi. Sivistyspalvelut pyrkii mittareiden osalta tuottamaan sekä laadullista että määrällistä tietoa. Mittarille pyritään antamaan tavoitearvo.

Varhaiskasvatus (sivu 25)

Tarkastuslautakunta toteaa tyytyväisenä henkilökunnan mentoroinnin onnistuneen pilottivaiheessa ja suosittaa jatkamaan mentorointi laajemmin kaupungissa. (sivu 25)

Selitys:

Henkilöstöohjelmassa Yhdessä tehden onnistumme 2025 - 2026 on yhtenä tavoitteena osaamisen kehittämisen osalta mentorointimallin luominen koko kaupungille. Varhaiskasvatuksen mentorointimalli on tähän hyvä pohja.

Perusopetus (sivu 25)

Tarkastuslautakunta toteaa tyytyväisenä, että vuonna 2024 peruskoulun päättäneistä jokainen sai opiskelupaikan 2. asteen koulutuksesta. (sivu 25)

Selitys:

Tarkastuslautakunnan palaute merkitään tiedoksi.

Lukiokoulutus (sivu 25)

Tarkastuslautakunta toteaa aloitetun laatujärjestelmätyön olevan positiivinen hanke. Tarkastuslautakunta suosittaa, että seurattavat mittarit ovat toiminnan kehitystavoitteita sekä laatustrategiaa tukevia. (sivu 26)

Selitys:

Mittarien laadinnassa tullaan ottamaan huomioon tarkastuslautakunnan suositukset. Mittareihin otetaan sekä laadullisia että määrällisiä mittareita. Mittareille asetetaan tavoitearvot.

Liikuntapalvelut (sivu 28)

Tarkastuslautakunta kiittää liikuntapalveluja aktiivisesta ja onnistuneesta kaupunkilaisten liikuttamisesta.

Selitys:

Tarkastuslautakunnan palaute merkitään tiedoksi.

Nuorisopalvelut (Sivut 28)

Tarkastuslautakunta suosittaa pitämään huolta nuorisotilojen ja -toimintojen tasaisesta sijoittumisesta koko Naantalin alueella. (sivu 28)

Selitys:

Kulttuuri-, liikunta- ja muista vapaa-ajan tiloista tehdään valtuustoaloitteen mukainen selvitys.

Ympäristöohjelma ja HINKU-hanke ja muut hankkeet (sivu 30)

Tarkastuslautakunta toteaa tyytyväisenä, että ympäristöohjelmaa on seurattu valtuuston edellyttämällä tavalla ja kaupunki on liittynyt hiilineutraaliutta edistävään HINKU-verkostoon, ja tätä työtä on jatkettu vuonna 2024. (sivu 30)

Selitys:

Kiitos myönteisestä palautteesta. Ilmasto- ja ympäristötyötä ja sen seurantaan jatketaan. Uuden ympäristö- ja ilmasto-ohjelman toimikausi jatkuu vuoteen 2030 asti.

Maankäyttö ja kaavoitus (sivut 31)

Tarkastuslautakunta toteaa tyytyväisenä, että kaupunki hiljaisesta rakentamisesta ja tonttikaupasta riippumatta jatkaa järjestelmällistä ja strategista maanostoa ja kaavoitustyötä. (sivu 31)

Selitys:

Kiitos myönteisestä palautteesta! Kaavoitusohjelman valmistelussa pyritään jatkuvasti varmistamaan, että ohjelma sisältää kaavahankkeita, joilla tonttitarjonnan monipuolisuus varmistetaan.

Tarkastuslautakunta suosittaa, että kaupunki varmistaa elinvoimaisen kaavoituksen rekrytointien onnistumisella. (sivu 32)

Selitys: Yleiskaavoittajan rekrytointi on tehty. Kaupunginarkkitehdin virka on avoinna. Ulko-
puolisia kaavoituskonsultteja käytetään, kun on mahdollista.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen (sivu 33)

Tarkastuslautakunta suosittaa arvioimaan kaupungin riskienhallinnan ja sisäisen tarkastuksen järjestämistä uudelleen alkavan valtuustokauden aluksi. Tulisi harkita toiminnan organisointia osana kaupungin johtamisjärjestystä sisäisen tarkastuksen riittävän riippumattomuuden varmistamiseksi. Toimintatapoja voisivat olla ulkoisen tarkastustahon tekemät kohdistetut tarkastukset.

Tarkastuslautakunta suosittaa lautakuntia harkitsemaan toimintansa kehittämisessä toimintaympäristöanalyysijä, jotka auttavat tunnistaman ulkoisten muutosten ja sisäisen kyvykkyyden välisiä eroja. Riittävällä tiedolla ympäristön muutoksista voidaan ajoissa varmistaa osaaminen vastaamaan muuttunutta tilannetta. (sivu 34)

Selitys: Uudelleen organisointi on vireillä tarkastuslautakunnan suosituksen mukaisesti,